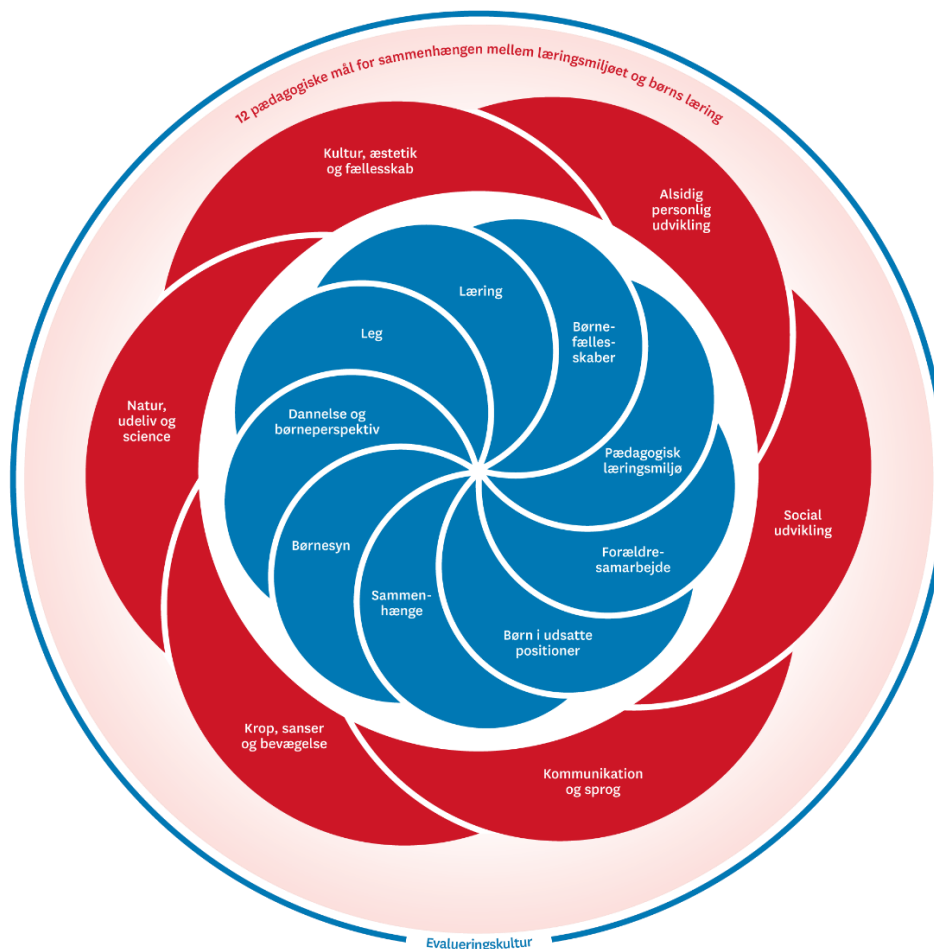

Pædagogisk læreplan 2025

**Daginstitutionen
Firkløveret**

Grundlaget for det pædagogiske arbejde i Firkløveret er "Den styrkede pædagogiske læreplan" som ses ovenfor. Kolding Kommunes rammer og værdier, samt Firkløverets grundlæggende værdier som omsorg, tryghed, nærvær, trivsel, anerkendelse, inklusion og faglighed.

Firkløveret – set lidt fra oven af.....

Firkløveret er en kommunal integreret daginstitution normeret til ca. 125 børn i alderen 0- 6 år. Institutionen er fordelt på 3 fysiske adskilte institutioner, som er beliggende i landsbyerne Sdr. Bjert og Sdr. Stenderup.

Afdelinger:

- Huset, Engløkke 5B: Max. 30 børnehavebørn
- Abildvej 1: Ca. 50 børnehavebørn og 23 vuggestuebørn
- Sdr. Stenderup, Stenderupvej 215: Ca. 25 børnehavebørn

Personale:

- 14 pædagoger
- 12 pædagogmedhjælpere
- 2 ledelsespersoner
- 1 kontorassistent
- 1 køkkenleder
- Pedelfunktion dækkes primært af pedellen fra Bjert Skole

Familier og Lokalområde

Familierne kommer primært fra Stenderuphalvøen, men også fra Dalby og Sjølund. De fleste familier bor i ejerboliger – der er kun få lejeboliger. Til gengæld er Sdr. Bjert er kendt for sine mange forskelligartede bofællesskaber.

Samarbejdet med forældrene er præget af **engagement, dialog og nærvær**. Forældrene deltager aktivt i børnenes institutions verden og vi oplever stigende interesse for det enkelte barns trivsel og hverdag

Læringsmiljøer inde såvel som ude

Firkløveret har gode fysiske rammer og inspirerende udearealer, som skaber optimale betingelser for leg og læring. Vores legepladser og nærmiljø giver børnene mulighed for at udforske, sanse og lære i det fri – hver dag. Udelivets læringsmiljø er en integreret del af vores pædagogiske praksis og ligger lige ved og omkring os.

Madordning eller madpakker

Institutionen har eget produktionskøkken beliggende i vores afdeling Abildvej 1, Bjert. Køkkenet producerer lige nu forældrebetalt frokostordning til de børn der er tilknyttet afdelingen Abildvej 1. Institutionens daglige kok fremstiller sund varieret mad med fokus på kvalitet, sunde råvarer, danske produkter, madspild og økologi. Vi har det økologiske spisemærke Sølv.

I Huset og i Stenderup har forældrene valgt, at børnene medbringer madpakker og frugt til dagens måltider.

Samarbejde med Lokale Institutioner

- Firkløveret samarbejder med Menighedsbørnehaven i Bjert ex. behovspasning på lukkedage og lukkeuger
- Vi har et tæt samarbejde med Bjert Skole med fokus på overgange fra børnehave til GLO/skole

Børne- og læringssyn

Alle børn og unge gør det bedste – er hovedbudskabet i Kolding Kommunes fælles børnesyn der derudover bygger på 3 værdier, der danner grundlag for medarbejdernes fælles tilgang til arbejdet med børn og unge i Kolding Kommune. De tre værdier nedenfor er således med til at udfolde børne- og ungesynet.

At være barn og ung er en værdi i sig selv

Alle børn og unge har de bedste intentioner, og ønsker at klare sig godt i livet

Alle børn og unge har ret til at være med skabere af egen udvikling, læring og liv.

Det Gode Børneliv i Firkløveret

I Firkløveret understøtter og værdsætter vi det gode børneliv – et liv med tid, plads og ro til at være barn. Det betyder, at vi skaber rammer for leg, læring og udvikling, hvor børnene mødes med nærvær og respekt.

Det pædagogiske personale skaber det gode børneliv ved at....

- Være anerkendende, nærværende og tillidsskabende voksne, der giver omsorg
- Værne om børns ret til at være forskellige og udvikle sig i eget tempo
- Skabe legemiljøer både ude og inde, som indbyder til fri og voksenstyret leg (*f.eks. legehuse, sandkasser, cykler, puder, udklædning, legekøkkener*)
- Skabe læringsmiljøer med udgangspunkt i børnenes perspektiver (*vi følger børnenes initiativer og interesser – fx insekter, dinosaurer osv.*)
- Give børnene passende udfordringer og positive forventninger (*vi motiverer og støtter, når modet mangler*)
- Værne om børns initiativ, fantasi og virkelyst (*vi er lydhøre og imødekommer overfor børnenes ideer og ønsker*)
- Samarbejde tæt med forældrene om det enkelte barns trivsel og udvikling

Pædagogisk Læringsmiljø

Vi arbejder målrettet med at tilrettelægge gode og stimulerende lege- og læringsmiljøer, der bygger på værdier som omsorg, inklusion, nærvær, trivsel, tryghed, fællesskaber og deltagelse kombineret med forskningsbaseret viden hvor børns trivsel, udvikling og deltagelse er i centrum.

Vi har fokus på

- Leg
- Vokseninitierede aktiviteter
- Spontane aktiviteter
- Børneinitierede aktiviteter
- Daglige rutiner

Vi bruger bl.a. KIDS som observationsværktøj i hverdagen og ved tilsyn til at skille skarpt på vores praksis.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilstede hele dagen. Børn uddrager læring i alle dagens situationer – fra leg og aktiviteter til rutiner og samvær.

Dannelse og Børneperspektiv

I Firkløveret arbejder vi med dannelse som en dybere form for læring, hvor barnet som aktiv deltager forankrer værdier og viden i sin personlighed. Vi ønsker at fremme børns dannelse til at blive **hensynsfulde, kritiske og demokratiske** individer – både i vuggestuen og børnehaven.

Det gør vi ved at:

- Invitere børnene til **aktiv deltagelse i fællesskabet**
- Give børnene erfaring med at være **værdifulde i fællesskabet**
- Skabe **trygge og pædagogiske læringsmiljøer** med fokus på leg
- Lytte til børnene og **anerkende deres følelser og perspektiver**
- Synliggøre og bekræfte **mangfoldighed som en styrke**
- Støtte børns initiativer og **opmuntre dem til at udtrykke ideer og holdninger**
- Samarbejde med forældrene om **barnets trivsel og udvikling**

Leg i Firkløveret

I Firkløveret er **legen et centralt pædagogisk redskab**, som prioriteres højt i hverdagen. Legen er barnets dominerende virksomhed og har en værdi i sig selv. Den er grundlæggende i vores læringsmiljøer og fremmer børns **trivsel, læring, udvikling og dannelse**.

Legens læringsmuligheder:

- Opbygning af relationer
- Udvikling af færdigheder
- Problemløsning
- Forberedelse til livets udfordringer

Vi skaber inspirerende legeoplevelser gennem:

- Ture med bus, ladcykler og gåture til fx biblioteket, Koldinghus, skoven og stranden
- Traditioner som bedsteforældredag, sommerfest og afslutningsfest
- Dialogisk læsning med kvalitetsbøger
- Fantasilege og temalege i samspil med børnene
- Inspiration fra børnenes hjem og interesser
- Udnyttelse af vejret – fx leg med vandpytter
- Spontane og planlagte lege som "Lille Hund", "Bjørnene sover" og "Kimsleg"
- Fri adgang til legetøj og materialer – børnene bruger dem kreativt og frit

I Firkløveret skelner vi mellem **børneinitieret og vokseninitieret leg**

I den frie leg skaber børn deres eget legerum uden voksne eller sammen med voksne.

Legen er præget af et flow, engagement, fordybelse og oplevelsen af at glemme tid og sted.

I den voksen igangsatte leg sætter vi rammen for legens væsen og vi deltager aktivt.

I begge former har vi.....

- Ansvar for at legefællesskaber fungerer, kan vokse og udvide sig
- Ansvar for at støtte, guidning og rammesætning, når det er nødvendigt
- Opgaven med til stadighed at være i øjenhøjde med børnene og nysgerrig på deres initiativer og intentioner
- Ansvar for at børn, der har svært ved at afkode og indgå i legerelationer bliver inkluderet og får en reel oplevelse af, at have værdi i det fælles børneliv

Stærke Børnefællesskaber og retten til at være en del af gode fællesskaber

Kolding Kommune har de næste 4 år specielt fokus på at skabe stærke børnefællesskaber, hvor alle børn oplever at have en plads i de praksisfællesskaber, der er nødvendige for læring og identitetsdannelse.

Vi ved at al leg, dannelse og læring sker i socialt samspil og gennem deltagelse i praksisfællesskaber med andre børn og voksne. At vi arbejder fokuseret med fællesskaber fra børn er ganske små, giver dem redskaber til senere i livet at være aktive i diverse fællesskaber.

Det pædagogiske personale sætter rammerne for børnefællesskaber, hvor der er plads til, at det enkelte barn kan være aktiv, samtidig med, at der er plads til alle.

Betydningen af arbejdet understreges i udpegning af 2 praksisvejledere, der har en bestemt rolle og betydning – men alle involveres i arbejdet.

I Firkloveret skal alle børn være inkluderet i børnefællesskaber. For at understøtte børnefællesskaberne er det det pædagogiske personales opgave at være:

- ansvarlige for at skabe varme og empatiske relationer til alle børn.
- ansvarlige for at skabe en god stemning på stuen, og undgå mobning.
- imødekomme over for børnenes forventninger og interesser.
- opmuntrende og støttende i venskabelige relationer på tværs af alder, køn og kultur.

Vi deler ofte børnene op i mindre grupper sammen med en voksen. Disse grupper kan tage på tur, lave en aktivitet eller lege. De planlagte aktiviteter er tilpasset de forskellige børn i gruppen og deres aktuelle udviklingsniveau. Når en voksen er sammen med en mindre gruppe børn f.eks. på tur er der plads til mere nærvær, samtidig med at fællesskabsfølelsen styrkes.

Vi er opmærksomme på børn, der står ved siden af børnefællesskabet, og som gerne vil være med. Derfor er vores pædagogisk praksis tilrettelagt med fokus på inklusion. Det er en fordel for disse børn at være i en mindre gruppesammensætning med en voksen, der har øje for barnets udfordringer. Vi imødekommer og guider disse børn, og vi samarbejder med forældrene.

Forældre kan bidrage til at skabe et velfungerende børnefællesskab ved ganske små ting. Ex. at give sig tid til at hilse på andre forældre i garderoben samt snakke med andre børn på stuen. Forældre kan være åbne overfor at lave legeaftaler med børn, de ikke kender, men som deres børn ønsker at lege med.

En Formiddag i Vuggestue med fokus på nærvær, udvikling og børneperspektivet

De ældste børn tager på cykeltur til skoven i ladcyklen. Børnene tager selv overtøj på – eller får hjælp. De kravler op i ladcyklen og får hjelm på. Undervejs synges der sange og snakkes om omgivelserne i skoven: Den voksne viser vejen, men børnene bestemmer tempoet. Der stoppes ved træstubbe, bænkebidere og vandpytter. Børnenes nysgerrighed og læring understøttes ved at lytte til fugle, smage brombær, kilde med græs. Der tages hensyn til børnenes perspektiv og deltagelse. Hvis et barn falder, er den voksne klar med omsorg og støtte

Et spontant fund af gamle fiskeruser og fiskenet på en tur blev starten på et fordybende fiskeprojekt i børnehavegruppen.

Børnene tog fiskenettene med hjem til institutionen. Projektet strakte sig over flere uger med høj engagement og nysgerrighed. Børnene har læst bøger og fundet plancher om fisk; Brugt pc'er til at søge viden; Lavet kreative udsmykninger; Fanget og undersøgt fisk (leveret af dambrug); Pillet rejer, rensset og smagt på forskellige fisk. Børnene erhvervede sig ny viden og læring. Projektet har styrket fordybelse, fællesskab og deltagelse. De voksne har understøttet processen med engagement og faglighed

Den Frie Leg – Mor, Far og Børn her i dukkekrogen:

Børnene leger mor, far og børn. De fordeler rollerne og pakker dukkerne i dukkevognen. Der laves mad, planlægges skovtur og tur til Legoland. Børnene snakker om, hvilken mad der skal med, og pakker små tasker. Transporten foregår i tog, bil, fly eller båd – fantasien bestemmer og veksler. Børnene øger deres sociale forståelse og rolleleg. Legen styrker sprog, samarbejde og kreativitet. Den voksne understøtter ved at observere, anerkende og følge børnenes initiativer

Samarbejdet med forældre om børns trivsel og læring

Et samarbejde går begge veje, så forældre kan forvente at vi kommer med faglighed og engagement – ligesom vi forventer, at forældre holder sig løbende orienteret, byder ind med spørgsmål, undren men også med loyal opbakning.

Rammen for vores samarbejde:

- Den daglige kontakt ved modtagelse og afhentning – omdrejningspunktet i samarbejdet.
- Brug af digitale medier som SMS`er og AULA.
- Kontaktbesøget 1-2 uger inden barnet starter. Temaet er: Bliv tryk ved at aflevere barnet i en ny og stor verden. Så info om institutionen og dagligdagen; Rundvisning; Plads til spørgsmål og info om barnet og den nye familie. Aftale om indkøring etc,
- Opstartssamtale efter ca. 3-4 måneder. Her taler vi om barnets udvikling, ressourcer, sociale relationer og barnets generelle trivsel i børnehaven. Forældrene kan give feedback til os, på hvordan de oplever opstarten og deres barns trivsel.
- Omkring 4-årsalderen tilbyder vi igen en samtale om jeres barns trivsel og udvikling.
- I forbindelse med skolestart inviteres forældre til en samtale. I denne samtale gør vi en status på hvor langt barnet er i sin udvikling og parathed til skolestart. I samarbejde med forældrene skitserer vi barnets udviklingspunkter og rammesætter det videre forløb så vi i fællesskab kan gøre barnet mest mulig parat til skolestart.

Forældre skal/kan til hver en tid dele evt. bekymring vedrørende ens barn. Ligesom personalet til hver en tid deler deres bekymringer og glæde med forældrene.

Slår vores viden/handlemuligheder ikke til, råder vi i Kolding Kommune over følgende eksterne rådgivnings muligheder:

- Sunde Børn/glade børn/Sundhedscenter Kolding
- Invest in Play – et forældrekursus for ganske almindelige forældre
- Familiehuset – muligheder for anonyme samtaler
- Socialrådgivere i dagtilbud – konkret hjælp i akutte situationer
- Pædagogisk psykologisk rådgivning (Fysioterapeut, psykolog og tale-hørekonsulent)
- Home start

Børn i udsatte positioner

Vi arbejder målrettet med at inkludere og støtte børn i udsatte positioner. Det kan være børn med svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, eller børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. Vi er særligt opmærksomme på børn, der ikke deltager i legefællesskabet eller har svært ved at indgå i sociale relationer. Vi ved, at kvaliteten i interaktionen mellem børn og voksne er afgørende for disse børns trivsel og udvikling.

Overordnede mål og indsatsområder

Et af Firkløverets overordnede mål er hele tiden at opkvalificere indsatsen i forhold til børn med særlige udfordringer. Institutionen har bl.a. fokus på følgende indsatsområder:

- **Tidlig indsats:** Gennem systematisk observation arbejder vi med at identificere og støtte børn med begyndende udfordringer, så vi kan sætte ind tidligt og målrettet.
- **Tværfagligt samarbejde:** Vi samarbejder med relevante fagpersoner og familier for at sikre helhedsorienterede løsninger.
- **Kompetenceudvikling:** Det pædagogiske personale deltager løbende i kurser og sparring for at styrke deres faglige viden og praksis.
- **Rådgivning og supervision:** Til personalet og forældre, herunder tilknytning af vejledende pædagogisk rådgiver i perioder.
- **Styrket forældresamarbejde:** Gennem dialog, inddragelse og fælles indsats.
- **Fokus på den daglige pædagogiske praksis:** Strukturer, rutiner, refleksion og evaluering i børnegrupperne.

Det pædagogiske personale har ansvar for at sikre, at alle børn føler sig inkluderet. Derfor tilrettelægges vores praksis med fokus på:

- Vi igangsætter efter behov længerevarende gruppeaktiviteter/gruppelege for børnene
- Legegrupper med faste deltagere og voksenstøtte
- Temabaserede forløb: Vi arbejder med temaer som "venner", "følelser", "samarbejde" og "fantasi", hvor børnene gennem leg, fortælling og kreative aktiviteter får mulighed for at udtrykke sig og udvikle sociale kompetencer.
- Motorik- og bevægelseslege: Aktiviteter som forhindringsbaner, dans og rytmik, hvor børnene samarbejder og støtter hinanden.
- Rollespil og dramaleg: Børnene får roller og opgaver i små fortællinger, som de spiller sammen. Det giver mulighed for at øve sociale roller og empati i et trygt og struktureret rum.
- Skabende aktiviteter: F.eks. fælles projekter med byggeri, maleri eller naturmaterialer, hvor børnene arbejder sammen mod et fælles mål og lærer at samarbejde og tage hensyn.
- Guidning og støtte i leg og sociale situationer.
- Brug af materialer som Trin for Trin og Fri for Mobberi for de ældste børnehavebørn.

Overgange i børns liv

I Firkløveret har vi et særligt fokus på at støtte børn i overgangene mellem forskellige miljøer og udviklingstrin. Overgange kan være sårbare perioder, og derfor arbejder vi systematisk med at skabe tryghed og kontinuitet for både børn og forældre.

Vi har særligt fokus på

- Overgangen fra vuggestue/dagpleje til børnehave: Vi tilrettelægger introduktionsforløb, hvor barnet gradvist bliver en del af børnehavefællesskabet. Der er tæt dialog med forældre og tidligere omsorgspersoner, og barnet møder kendte voksne og rutiner.
- Overgangen fra børnehave til GLO/skole: Vi samarbejder med skolen og GLO om at skabe en glidende overgang. Det sker bl.a. gennem besøg, fælles aktiviteter, overleveringssamtaler og fokus på barnets sociale og følelsesmæssige parathed.
- Inddragelse af forældre: Forældrene er centrale i overgangsprocessen, og vi prioriterer dialog, forventningsafstemning og støtte til dem i at hjælpe barnet videre.
- Tværfagligt samarbejde: Vi samarbejder med skole- og institutionsrådgivere, PPR og andre relevante aktører for at sikre, at børn med særlige behov får den nødvendige støtte i overgangsperioden.

Samarbejde med skolen

Undervisningspligten indtræder i august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og børnehaveklassen er obligatorisk. Forældremyndighedsindehaveren kan dog anmode om udsættelse af skolestart med ét år, hvis det begrundes i barnets udvikling.

I Kolding Kommune praktiseres en glidende overgang til skole og SFO (GLO) pr. 1. april. Det betyder, at børnene gradvist introduceres til skolemiljøet, hvilket skaber en mere tryk og sammenhængende overgang.

Vi lægger vægt på, at børnene:

- Har mulighed for at undersøge og undre sig – f.eks. gennem ture ud af huset, bøger, leg, materialer, IT og musik.
- Bliver nysgerrige og inspirerede, og tør eksperimentere og stille spørgsmål.
- Mødes på deres individuelle udviklingsniveau og stimuleres i nærmeste udviklingszone.
- Oplever stigende krav og ansvar i takt med deres udvikling – i tæt samarbejde med forældrene

Vi har især opmærksomheden rettet mod:

- Sociale kompetencer: Samarbejde, empati, konflikthåndtering og deltagelse i fællesskabet.
- Personlige kompetencer: Selvstændighed, ansvar, vedholdenhed og følelsesmæssig robusthed.
- Strukturerede aktiviteter: Vi tilrettelægger aktiviteter, der ligner skolens hverdag, f.eks. samlinger, opgaver, små projekter og lege med regler.
- Samarbejde med skole og GLO: Vi deltager i overleveringssamtaler og fælles aktiviteter, og vi har løbende dialog med skolens personale.

Styrkelse af personlige/sociale kompetencer frem mod skolestart sker gennem en række konkrete initiativer, der har til formål at fremme selvstændighed, ansvarlighed, deltagelse, mod og sociale færdigheder:

- **Ansvarsopgaver:** Små opgaver som at hjælpe de yngste i garderoben, rydde af bordet, lave "skoleopgaver".
- **Selvhjulpethed:** Selv tage tøj på, klare toiletbesøg og styr på egne ting.
- **Motivation og deltagelse:** Lyst og evne til at deltage i planlagte aktiviteter; tale i grupper.
- **Følelsesmæssig udtryk:** Sætte ord på egne følelser – også når det er svært.
- **Empati og forståelse:** Aflæse og reagere på andres signaler, f.eks. når en ven er ked af det, bl.a. gennem Trin for Trin.
- **Tålmodighed og hensyn:** Vente på tur og lytte til andre; Udsætte egne behov.
- **Samarbejde i grupper:** Deltage i små og store grupper, f.eks. i fælles projekter som underholdning til afslutningsfesten.
- **Kollektive beskeder:** Modtage og handle på fælles beskeder.
- **Navnegenkendelse og skrivning:** Skrive og genkende deres eget navn.
- **Koncentration:** Styrke koncentrationsevnen gennem spil som UNO, terningespil, kapitelbøger og lege på legepladsen.

- **Matematisk og sproglig opmærksomhed:** Interesse for tal, bogstaver, mønstre og former gennem leg og aktiviteter.
- **Sproget som kontakt form:** Øve sig i at tage initiativ til kontakt og samtale med andre børn og voksne.
- **Regellege:** Lege med faste regler over samarbejde, vente på tur etc.
- **Konflikthåndtering:** Redskaber til at løse konflikter og forstå egne og andres følelser.
- **Hjælpsomhed:** Søge og give hjælp til hinanden i hverdagen.
- **Tålmodighed og hensyn:**
- **Samarbejde og respekt:** Give plads til hinanden, lytte og tage andres idéer alvorligt.

Firkløverets overgangsindsatser

- Skoleparathedstest (SPU): Udarbejdes sammen med det enkelte barn som en del af den pædagogiske vurdering.
- Forældresamtaler: Afholdes forud for skolestart, hvor barnets udvikling og parathed drøftes, og det videre forløb rammesættes i samarbejde med forældrene.
- Mundtlige overleveringssamtaler: Afholdes med medarbejdere fra SFO/skole forud for glidende overgang.
- Samtaler med PPR: I særlige tilfælde deltager forældre og repræsentanter fra PPR i overleveringssamtaler.
- Skriftlig overlevering: Udarbejdes i samarbejde mellem forældre og personale.
- Deltagelse i glidende overgang: Firkløveret har én medarbejder med hvert år i 14 dage på Sdr. Bjert Skole som led i den glidende overgang.

Inddragelse af lokalsamfundet

Grundet Firkloverets spredte beliggenhed, har vi forskellige muligheder for at inddrage lokalsamfundet.

I **Stenderup** har vi et fint samarbejde med kirken og den lokale præst, som inviterer til små korte gudstjenester i forbindelse med højtiderne. Vi aftaler på forhånd hvilke børnevenlige salmer vi kan øve os på og præsten og hendes hjælpere opfører et lille teaterstykke, som kan fange børnene og som de leger videre på, når vi kommer hjem. Desuden har vi et samarbejde i forhold til menighedens pensionister, som vi går luciaoptog for i december.

Vi har fast besøg af den lokale dagplejemor en gang om måneden, hvilket skaber stor gensynsglæde for de børn der tidligere har gået hos hende og skaber relation til de dagplejebørn, der senere skal gå hos os og laver en fin overgang.

I Stenderup er der meget landbrug og vi kigger på dyr på markerne og besøger maskinstationen, hvor vi nogle gange får lov til at sidde i en traktor eller en mejetærsker.

Samarbejdet med den lokale hal, som er fysisk forbundet med vores børnehave, betyder at vi hver fredag i vinterhalvåret går i hallen og laver gymnastik med børnehavegruppen.

I afdelingerne i **Bjert** er der også et fint samarbejde med kirken som inviterer til gudstjenester og krybbespil til højtiderne.

Huset grænser op til en del af skolegården og børnene kan snakke med skolebørnene igennem hegnene og kigge på at de f.eks. kører på Moon-car. Generelt har vi alle et fint samarbejde med skolen, som vi besøger op til skolestart, og hvor også et par personer kommer på besøg op til skolestart, og ser børnene i deres børnehaverammer, og gør sig selv genkendelige.

Vi benytter os alle af den lokale indkøbsmulighed, går ture i lokalområdet til legepladser, æbleplantager, skove og de gamle landsbymiljøer, hvor der engang var bageri, mejeri, gadekær, elværker etc.

Vuggestuen bruger ofte ladcykler til at komme omkring i lokalområdet. Vi besøger skov, strand og legepladser.

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

KIDS materialet sætter fokus på rammer og trivsel – og gør at vi til stadighed arbejder aktivt med dette. Kolding Kommunes tilsyn med alle institutioner tager ligeledes udgangspunkt i KIDS.

Program for læringsledelse LSP giver os data på bl.a. børns trivsel – målt hvert andet år. En måling der giver stemme til såvel børn og forældre som til personalet.

Data fra både LSP og KIDS kan ses andet steds på hjemmesiden.

Det fysiske børnemiljø:

Det drejer sig om hvor vidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet, samt er sikkerheds – og sundhedsmæssigt forsvarlige. Det handler bl.a. om ergonomi, pladsforhold, mulighed for bevægelse, inventar, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys, materialevalg, indeklima, stuernes indretning, udearealer og legepladser, samt de sikkerhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø:

Det handler om børnenes samspil med hinanden og børnenes samspil med de voksne. Vi har fokus på at samspillet kendetegnes ved gensidig respekt og tolerance og at der er plads til og accept af forskellighed. Det handler om konstruktiv gruppedynamik uden mobning og eksklusion af fællesskabet. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskabet, venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag,

Det æstetiske børnemiljø:

Handler om samspillet mellem omgivelserne og børnenes samvær i dagligdagen. De æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det æstetiske miljø om, hvordan omgivelserne, indretninger, atmosfære og udsmykninger af rum, bygninger og legesteder kan indvirke på børns fantasi, udvikling, oplevelser, handlinger og lyst til at udfordre sig og lære.

I arbejdet med børnemiljøet skal børnenes perspektiver inddrages. Det vil sige, at vi skal vurdere det fysiske, psykiske og æstetiske miljø i et børneperspektiv, samt inddrage børnenes oplevelser af børnemiljøet i den samlede vurdering af børnemiljøet under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

At indfange børneperspektivet på gøres enten direkte ved for eksempel at spørge børnene om deres erfaringer og meninger f.eks. i forhold til et tema, indretning af et rum, indkøb af legetøj m.v., eller mere indirekte ved at de voksne bestræber sig på at forstå og fortolke børns handlinger, attituder og intentioner.

Et godt børnemiljø er for os et sundt miljø, hvor børn og voksne trives og udvikler sig. Hvor der er plads til forskellighed, samt rum for leg, udvikling og læring. Det betyder bl.a. at vi prioriterer følgende:

- Vi passer på vores rammer ude og inde, vi har fokus på f.eks. rengøringsstandarden, hygiejne, indeklimaet og materialevalg (herunder miljøvenlige produkter).

- Vi har fokus på børn og voksnes adfærd som et væsentlig grundlag for at skabe et godt miljø.
- Vi har rammer og regler m.h.t. børn og voksnes sikkerhed.
- Institutionens pædagogiske linje indeholdende værdierne som f.eks. tryghed, omsorg, anerkendelse og faglighed er med til at udvikle et godt miljø.
- Vi har rum ude og inde der giver mulighed for at eksperimentere og fordybe sig i leg. Børnene har bl.a. mulighed for at udvikle kreativitet og fantasi samt ny læring bl.a. ved at de fleste materialer er tilgængelige for børnene.
- Vi går ind for sund kost uden at være fanatiske f.eks. til børnefødselsdage Vi laver f.eks. pandekager over bål, spiser is og bager småkager til jul osv. I vores produktionskøkken Abildvej 1 har vi erhvervet det økologiske spisemærke Sølv.
- Vi har en struktureret hverdag d.v.s. vi har en genkendelig rytme hver dag, der giver tryghed m.v.
- Vi er ude hver dag hele året rundt. Ude er der f.eks. mere plads til leg og fordybelse.
- Vi arbejder bevidst i hverdagen med, at opdele børnene i mindre alders – og udviklingsorienterede grupper f.eks. i spisesituationer, på ture ud af huset, ved planlagte pædagogiske aktiviteter/forløb.
- Vi inddrager børnene mest muligt i processerne omkring udviklingen af børnemiljøet.

De 6 læreplanstemaer

Efterfølgende gennemgås de 6 læreplanstemaer enkeltvis. Det skønt hvert tema indeholder aspekter af de øvrige temaer. I praksis skilles de ikke ad – men spiller sammen og beriger hinanden.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.
Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Barnet er fra fødslen afhængig af kontakt med - og stimulation fra andre mennesker. Mødes barnet med varme, accept og anerkendelse opbygger det tillid og forventning om, at det kan finde tryghed og støtte fra de voksne. De erfaringer, som barnet gør med samspil lagres og bliver trukket frem, når barnet står i lignende situationer. Barnets tilknytning til moderen - eller andre omsorgspersoner - i de første leveår er fundamentet for udviklingen af personligheden. Derfor er et tæt følelsesmæssig samspil/ tilknytning med betydningsfulde voksne i barndommen afgørende for barnets udvikling og trivsel. Tilknytningsmønsteret har afgørende indflydelse på udviklingen af barnets oplevelse af sig selv/ selvbilledet (Bowlby, 1998).

I Firkløveret mødes børnene af empatiske, anerkendende, nærværende voksne. Det er de voksnes ansvar at se det enkelte barn, samt at have gode relationer til alle børn. Vi understøtter udvidelse af børnenes erfaringsverden og deltagelsesmuligheder, hvilket kan ses ved at:

- I vuggestuen betyder det, at vi har fokus på at få skabt en tryk tilknytning mellem barn og personale. Vi indgår i et legende samspil med børnene, hvor det at skabe kontakt barn-voksen ved hjælp af ”det aktive blik” er omdrejningspunktet. Når barnet og den voksne veksler mellem at have blikket rettet mod hinanden, og have blikket rettet mod et tredje opstår fælles opmærksomhed.
- Gennem leg og andre meningsfulde aktiviteter understøtter vi, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på kendte og nye måder. Vores deltagelse i legen skal være præget af empati og forsigtighed med respekt for børnenes interesser og ideer. Ved at påtage sig rollen som den observerende og deltagende, interesserede og sensitive, men ikke dominerende legedeltager, støtter pædagogen børnenes leg (Wood, McMahon & Cranstoun, 1980). Vi oplever, at børn lader sig fastholde længere i legen, samt føler sig trygge, når der er en voksen, der leger med. Ligeledes har vi en vigtig rolle i forhold til børn i udsatte positioner, som vi har mulighed for at give en betydningsfuld og meningsfuld plads i legen. Gennem deltagelse i lege-fællesskaber får børnene grundlæggende erfaringer med at indgå i, høre til og navigere i disse, samt en forståelse af demokrati og demokratiske processer.

- Alle børn har brug for at føle sig forstået, respekteret og elsket, som den de er. Det styrker deres selvværd og selvtillid. Derfor hjælper vi børnene med at værne om egen integritet ved f.eks. at støtte dem i at sige til og fra. Ligeledes værner vi om børns venskaber og muligheden for at udvikle relationer f.eks. små grupper, faste pladser osv.
- Vi møder børnene anerkendende på de følelser, de udtrykker, da ingen følelser er forkerte. Det betyder at vi hjælper og guider børnene med f.eks. at håndtere konflikter på en anerkendende og empatisk måde.
- Vi støtter børnene i at blive selvhjulpne f.eks. at tage tøj af/på, hente ting selv, rydde op efter sig selv.
- Vi hjælper børnene med at turde tage nye skridt ud "i verden".
- Vi skaber rammer, der støtter og motiverer barnets lyst til nye udfordringer f.eks. nye aktiviteter, møde nye børn.
- Vi samarbejder med forældrene i forhold til barnets trivsel, således at barnet oplever den bedst mulige støtte i forhold til alsidig personlig udvikling.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Social udvikling foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til. Et barn erhverver sig social kapacitet, når det er en aktiv deltager i fællesskaber (Schulz og Pedersen, 2010). Når børn oplever at høre til i et fællesskab, kan det gøre sig erfaringer med at øve indflydelse og værdsætte forskellighed, hvilket bidrager til demokratisk dannelse. Ligeledes kan deltagelse i fællesskaber være med til at udvikle empati og danne nye relationer.

I Firkløveret støtter vi børnenes muligheder for at føle sig som en del af et fællesskab ved at:

- Vi møder alle børn anerkendende, og opfatter forskellighed som en ressource.
- Vi er empatiske rollemodeller, der ser og understøtter børnene i at forstå egne og andres følelser.

- Vi skaber legemiljøer, der lægger op til leg ex. har vi indrettet stuerne og legepladsen i små delvis afgrænsede rum med køkkenlegeting, dukkerum, bilbane med biler, tumlerum osv.
- Vi prioriterer legen højt i hverdagen, da vi anerkender, at legen har en værdi i sig selv. I legen lærer børn at afstemme med hinanden, forhandle, indgå kompromisser, løse konflikter, forskellige sociale omgangsformer med mere. I legen kan der skabes nye relationer og udvikles empati.
- Vi er ansvarlige for, at legefællesskabet fungerer.
- Vi er opmærksomme på børn, der ikke er en del af et legefællesskab. Vi arbejder bevidst med at hjælpe disse børn til at få relationer, og dermed blive inkluderet i legefællesskaberne.
- Voksne deltager aktivt i lege for at sikre lege med høj kvalitet for alle børn.
- Vi deler børnene i mindre grupper på ture og ved aktiviteter for at styrke fællesskabsfølelsen, nærværet og relationerne.
- Vi lærer børnene små sociale spilleregler (afhængig af alder og udvikling) ved selv at være i aktiviteterne/legen. F.eks. lærer vi børnene at vente på tur (i spil/lege, ved rutjebanen, sangkuffert), og vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden og tage hensyn til hinanden.
- Vi støtter børns venskaber ved at give dem plads og tid til at være sammen.
- Vi samarbejder med forældrene omkring deres barns trivsel, relationer og deltagelse i legefællesskaber.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Kommunikation og sprog

Sprogtilegnelse starter allerede ved fødslen. Det lille spæde barns første kommunikation er at græde ved sult, træthed, eller hvis det på anden måde har brug for trøst. Det lille barn viser også glæde ved at spejle de nære relationers mimik. Det er her det senere talte sprog grundlægges. Kommunikation er altså en dynamisk proces, der foregår mellem to eller flere individer, og i dagtilbud ses denne proces i særdeleshed i leg.

Det lille barns sprogtilegnelse er den mest centrale byggesten i barnets vej mod livslang læring. Dette understøttes af Vygotskij, der hævder at sprog og kommunikation, er hele fundamentet for, at læring og udvikling finder sted. Halliday udtrykker at børn, som lærer sprog, lærer selve grundlaget for at lære.

Derfor er der stort fokus på sprogtilegnelse og kvalitativ sprogstimulering i Firkløveret.

Kommunikation og sprog spiller sammen med de øvrige læreplanstemaer, da der er kommunikation og sprog i alt, hvad vi mennesker gør i samspil med andre. Leg fylder meget i vores hverdag og gennem leg tilegner og udvikler børnene deres sprog. Vores daglige rutiner med måltider, aktiviteter, ture ud af huset, samlinger med historier, sang og musik, motorisk udfoldelse og udeaktiviteter er ligeledes fantastiske platforme til at tilegne sig, udvide og udvikle de sproglige og kommunikative kompetencer i samspillet med andre børn og voksne.

I Firkløveret er vi bevidste om, at sprog og kommunikation læres i et aktivt samspil med andre. Nedenstående kan I se hvad sprogarbejdet består af:

- Vi bruger derfor tydelig mimik og har fokus på øjenkontakt og at hjælpe barnet til at udvide dialogen. Eksempel: Mor: "Fortæl lige den voksne, hvor du var henne i går". Barnet fortæller med mores hjælp om en lille oplevelse, der med kropssprog og mimik ser ud til at have gjort barnet glad. Den voksne responderer på barnets fortælling, stiller opklarende spørgsmål og der opstår en lille dialog.
- Vores læringsmiljø er medvirkende til at understøtte børnenes sprogudvikling og bøger, tal og bogstaver er tilgængelige for børnene ligesom vi har fokus på rim og remser, sange og rytmer. Vi bruger fagter og konkrete, hvilket støtter hukommelsen, så alle kan være med.
- Vi bruger gentagelser hvor børnene er aktive medspillere, gerne med hele kroppen. Ex "Hvem er det der tramper på min bro," og leger bevægelseslege med sange og rytmer. Ex "Lotte, Lotte, hvor er du henne?"
- Børnene sprogstimuleres i både i det store fællesskab og i mindre grupper. For nogle børn er det trygt og tilstrækkeligt at øve sig i at blive en dygtigere sprogbruger i det store fællesskab med mange andre børn og voksne, mens det for andre er givtigt at indgå i små grupper, hvor der arbejdes med bestemte mål, som ordforråd, udtale eller at turde tage ordet og ytre sig.
- Vi og børn får hjælp, råd og vejledning eller undervisning fra den tilknyttede talepædagog.
- De voksne i Firkløveret sproglige rollemodeller for børnene.
- Vi guider og italesætter hvor der er behov. Ex "ja, du vil gerne have dukken". Vi hjælper og forstørrer. Ex "Prøv at lytte. Sofie vil faktisk gerne være med."
- Vi samarbejder med forældrene har vi fokus på, hvor langt barnet er sprogligt.
- Ved behov, laver vi små sproggrupper og fællesskaber med understøttende sprogstimulering. Vi bruger dialogisk læsning som den læseform, hvor alle børn er aktive på en positiv måde og den bedste dokumenterede metode til at udvide børns ordforråd (Whitehurst).

Knirker sproget/kommunikationen er vi ansvarlig for at handle.

I Kolding kommune bruges Kompetencehjulet som sprogvurderingsredskab.

Kompetencehjulet er helhedsorienteret vurderingsredskab, som bruges fra 0-6 år. En tidlig identificering af de børn der har sproglige og kommunikative udfordringer, gør det hurtigt muligt at iværksætte en systematisk og opfølgende indsats, så barnet kan hjælpes bedst muligt på vej.

Alle børn sprogvurderes for netop at fange nuancer i sprogtiltagelsen. Langt de fleste af vores børn profiterer af den generelle indsats i den pædagogiske dagligdag. Enkelte har brug for en fokuseret indsats, der varetages af Firkloverets pædagoger. Og så er der få som vil drage nytte af en særlig indsats, der tilrettelægges med hjælp fra PPR.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Motorik er bevægelse, og er af afgørende betydning for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Barnet lærer verden at kende gennem krop og sanser. Kropssprog og mimik giver barnet mulighed for at kommunikere. Når vi leger motorik med børnene, styrker vi deres selvfølelse/ selvforståelse, dermed har de bedre mulighed for at lege med andre børn og deltage i sociale sammenhænge. Når det at bevæge sig sammen med andre bliver en positiv del af børns selvforståelse, bidrager dette til en sundhedsfremmende dannelse (Sundhedsstyrelsen, 2016).

I hverdagen prioriterer vi, at børnene leger fri leg, hvor de får kropslige erfaringer og udfordringer. Gennem legen styrkes desuden sociale, personlige, sproglige, kulturelle og natur kompetencer, samt legende læring. Kollektiv energi kan omsættes til følelsen af samhørighed i en gruppe (Collins, 2014).

God stemning og positive følelser samt en anerkendende tilgang giver børnene mere lyst til bevægelse. Fysiske, psykiske, sociale og mentale dimensioner af sundhed forstås som noget, der griber ind i hinanden (Schulz og Pedersen, 2010)

I Firkloveret inviterer vi børnene til at få kropslige erfaringer i et miljø, hvor bevægelsesglæde i ro og aktivitet, kreativitet og leg er nøglebegreber. Det betyder, at:

- Vi er aktive sammen med børnene, og støtter dem i at blive udfordret motorisk.
- Inde har vi bl.a.: hoppemadrasser, rutsjebane, gyngesæt, bolde, byggemadrasser, kravle-rør.
- Ude har vi bl.a.: cykler, Mooncars, scootere, rutsjebane, rullepølse, fuglerede, sansegynge, bakker, gyngesæt, plads til løb og boldspil. En afdeling har hal og skolegård.
- Vi igangsætter gerne bevægelseslege f.eks. Bjørnen sover, Vippe-vippe-vippe eller fagtesange.

- Vi følger børnenes initiativer, og leger bevægelseslege sammen med dem f.eks. hoppe i vandpytter, leger fange, bygger hule.
- Vi bruger dagligt naturen til at bevæge os i, da den stimulerer sanser, muskler, knogler og led, og dermed styrker den fysiske og motoriske udvikling.
- Musik og dans f.eks. stoledans og stopdans.
- Yoga og massage
- Vi tilbyder legetøj, der stimulerer finmotorikken f.eks. modellervoks.
- Vi går forrest i aktiviteterne, og slipper egen kontrol, da børnene bliver inspireret og begejstret af, at de voksne er med. F.eks. leges fantasilege i vuggestuen ud fra børnenes spontane ideer.
- De voksne leger med på børnenes flow, skøre påfund og præmisser. Det har vi bl.a. oplevet ved at være en del af projektet "Hoppeline".
- Ingen skal være perfekte. Men være deltagende på sit eget niveau uanset alder.
- Vi er ansvarlige for at skabe indbydende og bevægelses-inspirerende læringsmiljøer.
- Delagtiggøre forældrene i vores daglige bevægelses-aktiviteter f.eks. fortælle forældrene om vores faste gåture med børnene, hvorefter de kan gå den samme tur. Eller kopiere fagtesange, som vi synger hver dag, så de kan synge dem hjemme.
- Forældrene er også rolle modeller for børnenes bevægelsesglæde f.eks. kan de gå eller cykle til institutionen i det omfang, det er muligt.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Naturen

Læringsmiljøet skal tilgodese, at alle børn får mulighed for at stifte bekendtskab med forskellige naturtyper både by og land.

Udeliv

Uderummet som læringsmiljø er karakteriseret ved direkte sanseoplevelser i et autentisk miljø og kan have forskellige kvaliteter. Det kan være uderummet, der vægter det sociale, såsom boldspil på grønne arealer, det trygge rum hvor der bliver gynget, rutsjet og lignende eller det kan være skove, havet og stranden med plads til fordybelse. Uderummet giver plads til sansning, bevægelse, fantasi og kreativitet. Desuden er der mulighed for kropslige aktiviteter og vilde lege.

"Når børn bruger mere tid udendørs i daginstitutionen, har de færre symptomer som hyperaktivitet og koncentrationsbesvær" (Vidar Ulset, Oslo universitet)).

Science

Science tilgangen vægter en undersøgende tilgang, som åbner for en aktiv inddragelse af naturen og naturfænomener, som lys, luft, magnetisme og vejr-fænomener. I Science tilgangen er der fokus på børns begyndende forståelse af lovmæssigheden i naturen, børns medfødte talefornemmelse og fornemmelse for størrelser og dermed begyndende matematisk opmærksomhed.

I Firkløveret har vi rigtig gode muligheder for at efterleve kravene til børns udeliv.

Læringsmiljøet er lige ved og omkring os. Vi har f.eks. på Abildvej et område op ad legepladsen som vi kalder "Marken", hvor børnene kan udforske "Vildniset", finde kriblekrable dyr, bygge huler og leg fantasilege m.v. Tæt på Firkløverets 3 afdelinger findes f.eks. æbleplantage, granplantage, vandløb og andre naturtyper.

Gennem mangeartede oplevelser i naturen skaber vi i Firkløveret grundlag for børnenes glæde, forståelse og respekt for naturen. Vi bruger udelivet hele året rundt med få undtagelser som f.eks. ekstrem varme, kulde og tordenvejr.

- Vi er aktive sammen med børnene i naturen og giver dem tid og plads til at undersøge, sanse og smage (f.eks. vandpytter, mos, grene, sten, insekter, mudder, regnvejr, solskin, snevejr, blomster, spise frugt).
- Vi tager på ture f.eks. gåture eller cykelture, hvor børnene kan få lov til at udforske forskellige naturtyper, såsom granplantage, løvskov, æbleplantager, marker, vandløb, strande.
- Vi samler ofte ting på vores ture som efterfølgende undersøges, og vises frem.
- Vi laver fælder og fanger insekter, orme, snegle m.m.
- Vi snakker om de forskellige dyr og børnene får herved en viden om de forskellige dyr, der lever omkring dem.
- Vi har små temaer om f.eks. dyr hvor vi på forskelligvis undersøger hvor de bor, hvad de spiser, hvordan de får unger, hvordan de bevæger sig og hvad de betyder for mennesker.
- Vi søger informationer om dyr og planter ved hjælp af iPad, bøger og plancher ol. Vi kigger billeder og lytter til lyde af forskellige dyr og fugle. Vi kigger på dyr og insekter som lever forskellige steder i verden.
- Vi henter frøæg fra en dam og børnene følger frøens udvikling fra æg til den lille færdige frø, hvorefter den igen bliver sat tilbage i dens rette miljø. Børnene får et indblik i livets udvikling.
- Vi dyrker grønsager i højbede og børnene er med til at så, vande og høste.
- Børnehaven i Sdr. Stenderup er med i "skraldiaden", samler affald og snakker om hvorfor det ikke må ligge i naturen.
- Vi bygger huler og leger fantasilege f.eks. i "Vildniset" på marken.
- Vores årlige sommerfest med forældre og søskende afvikles ved Skibelund Strand med, bål, snobrød, fanger krabber, leger ved vandkanten, finder naturting, kigger på dyr, fisk, insekter og har mulighed for fællessang og lege.
- Vi leger med vand på vores legepladser. Vi har forskellige rør, tagrender, vandkasser, sjaskekar, baljer ol. I plast, som børnene f.eks. kan bygge forskellige konstruktioner af.

Børnene får herved en indsigt i hvordan vand agerer og at vand følger tyngdekraftens love.

- Vi snakker om vejret, årstiderne og vejrphenomener. Hvorfor det tordner, var det et stort brag eller et lille, er det tæt på eller langt væk. Når det sner, snakker vi f.eks. som, hvorfor det nogle gange dækker jorden og andre gange smelter, når de rammer jorden.
- Vi har små terrarier til rådighed for børnene, så der kan bygges et lille bo til de mange regnorme, biller mariehøns eller frøer der bliver fundet. Det kalder på samarbejde og flere kommer til og deler om udstyret.
- Vi lægger billeder af naturaktiviteter ud på Aula, så forældrene kan følge med. Når vi har længere varende projekter som f.eks. at følge haletudsernes udvikling i et akvarium eller har gang i dyrkning af grønsager i højbede følger rigtig mange forældre nysgerrig med hver dag.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Firkløverets pædagogiske læringsmiljø giver børnene mulighed for at gøre sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab:

- Børnene har mulighed for at eksperimentere med forskellige materialer både ude og inde.
- Børnene har selv gode ideer og lader sig inspirere af de voksne, hinanden og ting vi har set eller snakket om. Udenfor kan det være byggematerialer som store pinde, brædder, udetæpper og plastikrør, der inspirerer børnene til at skabe huler og slotte som pyntes med spande og skovle.
- Der eksperimenteres med jord, vand og sand og serveres mudderkager og sandkager pyntet med pinde som fødselsdagslys, fuglebær og blade i forskelligt mønster.
- Børnene opmuntres og motiveres af de voksne, så de har lyst til at være kreative og tør improvisere og være aktive og deltagende i fællesskabet.
- Vi bruger sang og musik i hverdagen. Både indspillet musik som der danses til og musik hvor vi selv øver takt og puls med forskellige slag- og rytmeinstrumenter.
- Vi har børnebøger stående fremme og læser ofte højt for en mindre gruppe eller fortæller fortællinger og eventyr til samling, hvor vi benytter små figurer eller rekvisitter

og nogle gange udvikler det sig til simple skuespil med udklædningstøj, hvilket ofte inspirerer børnene til videre leg som f.eks. Bukke Bruse, Rødhætte og I en skov en hytte lå.

- Vi arbejder med forskellige temaer f.eks indianertema og stifter på den måde bekendtskab med forskellige kulturer.
- Vi tager udgangspunkt i både årets traditioner og i Firkløverets traditioner.
- Vi holder et julearrangement hvor børnene optræder med Lucia og en julesang eller et lille skuespil.
- Vi har en årlig bedsteforældredag, hvor bedsteforældrene inviteres til at komme og være med i børnebørnenes vuggestue og børnehave. Der er fællessang og fælleslege.
- Vi holder afslutningsfest for de børn, der skal i skole. Her er børnene selv med til at skabe festen og planlægge hvilken underholdning de vil optræde med for forældrene.
- Vi følger med i de lege, bøger og film som børnene er optaget af. Det giver personalet bedre mulighed for at understøtte børnenes interesse og engagement.

Alt sammen med til at give vores børn forskellige kulturelle erfaringer, både som tilskuer og deltager og dermed stimulere deres fantasi, kreativitet og nysgerrighed samt erfaring med forskellige materialer og udtryksformer. Det ansporer nye perspektiver og anskuelser, der kan forankres som ny viden og læring.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Firkløveret arbejder løbende med at skabe/udvikle en målrettet evalueringskultur. Vi arbejder med forskellige evalueringsmodeller afhængig af hvilke læringsmiljøer/faktorer i læringsmiljøet der skal evalueres. I relevante sammenhænge anvender vi følgende metoder:

- Smitte – modellen.
- LSP metoder som sammenhængscirklen med opretholdende faktorer og har erfaret, at det er et brugbart redskab, når vi vil ændre vores pædagogiske praksis.
- Observationer/ iagttagelser
- Samtaler med børn m.v.
- KIDS observationer/tilsyn

Som nævnt tidligere består Firkløveret af 3 fysiske adskilte afdelinger. Det er ofte forskelligt, hvilke læringsmiljøer der skal evalueres/udvikles i de enkelte afdelinger/grupper i forhold til børnenes trivsel, udvikling og dannelse. Der kan være data fra LSP målinger og KIDS tilsyn, der giver anledning til at dele af læringsmiljøet skal evalueres.

Evalueringerne bruges til at lave justeringer/ændringer i pædagogisk praksis. Det kan f.eks. være omkring strukturen, relations arbejdet, læringsmiljøet ude/inde osv.

Vi er bevidste om, at kvalitetsmålinger er et refleksionsværktøj, et øjebliksbillede og "et spejl der giver nye indsigter i egen praksis" (citater: professor Charlotte Ringmose v/ Aalborg universitet – "Eva Tema 21.1.20 om at måle kvalitet i dagtilbud"), som kan være medvirkende til at skabe positive pædagogiske forandringer i læringsmiljøet. Vi er opmærksom på, at målinger ikke må erstatte personalets dømmekraft. Men anvendes til at supplere faglig vidne og erfaringer.

Evalueringskultur af den pædagogiske læreplan

Firkløveret vil løbende indsamle dokumentation som kan indgå i evalueringen.

Vi anvender systematisk de data vi indsamler ex. børnenes indplacering på børnelinialen, kompetencehjælper, SPU og sprogvurderinger.

Vores deltagelse i LSP og brugen af KIDS materialet giver mulighed for systematisk at arbejde datainformeret og forskningsbaseret. Et forpligtende samarbejde der øger vores fokus på:

- Tidligere indsats.

- Systematisk anvendelse af pædagogiske redskaber som f.eks. kompetencehjulet,
- Handleplaner og indsatser – så teori bliver til handling
- Konstant at udvikle personalet faglighed ex. gennem Legekaptajn.
- Den daglige pædagogiske hverdag f.eks. strukturen, pædagogiske tiltag, daglige rutiner.
- Evalueringer/refleksioner deles blandt medarbejderne og med eksterne samarbejdspartnere.

